

UCHWAŁA Nr XLI/331/17
RADY GMINY ŁAGÓW
z dnia 05 września 2017r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2020
w Gminie Łagów**

Na podstawie art.18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016r. poz.446 z późn. zm.) oraz art.176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017r. poz. 697 z późn.zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2020 w Gminie Łagów w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łagów.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY ŁAGÓW
Marek Bartkiewicz
mgr Marek Bartkiewicz

UZASADNIENIE

do projektu uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2020 w Gminie Łagów.

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Zagadnienia poruszane w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadzają różnego rodzaju rozwiązania w obszarze wspierania rodziny, która przeżywa trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Innowacyjnym rozwiązaniem, które w/w ustawa wprowadza jest kwalifikowanie i kierowanie rodziny do pracy z asystentem rodziny.

Zaakceptowany program stanowi podstawę do aplikowania o otrzymanie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej, a także o środki finansowe programów konkursowych ogłaszanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY ŁAGÓW
Marek Bartkiewicz
mgr Marek Bartkiewicz

Załącznik nr 1
do Uchwały XLI/ 331/17
Rady Gminy w Łagowie
z dnia 05 września 2017r.

**GMINNY
PROGRAM
WSPIERANIA
RODZINY W
GMINIE ŁAGÓW
NA LATA 2017-2020**

SPIS TREŚCI

I Wstęp

1. Wprowadzenie.....	3
2. Diagnoza środowiska i problemu.....	5
3. Podstawa prawna.....	8

II Postanowienia ogólne

1. Koordynator programu.....	9
2. Czas realizacji programu.....	9
3. Odbiorcy programu.....	9
4. Cele i zadania programu.....	9

III Realizatorzy programu.....

11

IV Postanowienia końcowe.....

12

1. Źródła finansowania programu.....	12
2. Monitorowanie i ewaluacja programu.....	12

I. Wstęp

1. Wprowadzenie

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2020 w Gminie Łagów opracowano w oparciu o art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017r. poz. 697 z późn. zm.) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2020 stanowi samodzielny program, służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Rodzina jest najbardziej podstawową grupą społeczną, w której rodzi się i rozwija (ucząc się m.in. życia w społeczeństwie) prawie każdy człowiek. Rodzina może być rozpatrywana na poziomie trzech różnych płaszczyzn. Jako instytucja, jako grupa społeczna i jako pewien rodzaj systemu – organizacji społeczeństwa. Z instytucjonalnego punktu widzenia rodzina, jej poszczególni członkowie odgrywają określone role społeczne – ojca, matki, dzieci i są połączeni stosunkiem małżeńskim i rodzicielskim. Spoglądając na rodzinę przez pryzmat grupy społecznej należy zauważyć, że jest ona grupą osób, które połączone są ze sobą więziami społecznymi i emocjonalnymi oraz dzielą wspólne wartości.

Rodzina stanowi o rozwoju młodego człowieka, uczy go jak funkcjonować w społeczeństwie. Spełnia kilka następujących funkcji m.in.: funkcję prokreacyjną (rozrodczą), seksualną, ekonomiczną, opiekuńczo-zabezpieczającą, stratyfikacyjną (decyduje o statusie społecznym), rekreacyjną i kulturową.

Pojęcie rodzina w prawie cywilnym nie jest zdefiniowane; zagadnienie to jest uregulowane w ustawie Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego z dnia 25 lutego 1964 roku (Dz. U. z 1964 nr 9 poz. 59 ze zm.). Według artykułu 23 kodeksu rodzinnego "zawarcie związku małżeńskiego stanowi zdarzenie prawne, którego bezpośrednim następstwem jest założenie nowej rodziny". Zgodnie z zapisem w Konstytucji Rzeczypospolitej art. 18 "małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej". Artykuł 71, ust. 1 zawiera zapis gwarantujący pomoc rodzinom znajdującym się w trudnym położeniu materialnym i społecznym, szczególnie rodzinom wielodzietnym i niepełnym. Z kolei artykuł 72, ust. 1 mówi o zapewnieniu dziecku prawa do ochrony przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

W obecnym czasie mamy do czynienia ze zjawiskiem kryzysu rodzinnego. Polegającego na tym, iż poszczególni członkowie rodziny nie potrafią ze sobą żyć, współpracować.

Spowodowane jest to coraz częściej brakiem czasu, nastawieniem na konsumpcjonizm. Zbyt długie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysu powoduje rozerwanie więzi, wpływa na funkcjonowanie dzieci w sferze społecznej, co w konsekwencji może doprowadzić do tego, iż dzieci muszą zostać umieszczone w pieczy zastępczej. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż to rodzina jest naturalnym, a zarazem jedynym środowiskiem gdzie młody człowiek może dorastać i rozwijać się dlatego też trzeba zadbać o to, aby jak najdłużej w niej pozostało. Z uwagi na fakt, iż za priorytet jest przyjęte wspieranie rodziny naturalnej w przewycięzeniu trudnej sytuacji życiowej a zarazem wzmocnienie jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej zostało wprowadzone wsparcie w postaci możliwości skorzystania z pomocy asystenta rodziny. Główna rola asystenta rodziny polega na pracy z rodziną bezpośrednio w jej miejscu zamieszkania bądź innych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Asystent rodziny podejmuje prace z każdym z członków rodziny. Głównym zadaniem asystenta rodziny jest wspieranie rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym. Działania te mają zmierzać do podniesienia ich samooceny, wzbudzania wiary we własne siły, a także pomóc w wykonywaniu najprostszych czynności, składający się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Rolą asystenta rodziny jest wspomaganie rozwoju kompetencji wszystkich członków rodziny. Należy podkreślić, iż asystent rodziny nie jest skierowany do środowiska rodzinnego, aby je wyręczać. Natomiast wspierać i za pomocą modelowania pokazywać jak pokonać trudności życia codziennego. Ukierunkowuje rodzinę, aby dążyła do samodzielności i osiągnięcia pożądaných efektów np. znalezienie stałego zatrudnienia.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Łagów na lata 2017-2020 to dokument mający na celu szereg działań instytucji pomocnych w wspieraniu rodziny oraz prowadzących działania profilaktyczne. Adresatem Programu będą rodziny z terenu gminy Łagów, a w szczególności rodziny borykające się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi oraz innymi problemami społecznymi, które narażają owe rodziny na wykluczenie społeczne.

2. Diagnoza środowiska i problemu

Łagów jest gminą wiejską, położoną w województwie świętokrzyskim, w powiecie kieleckim. Siedziba urzędu gminy Łagów. W latach 1375–1869 miasto. Powierzchnia gminy Łagów wynosi ogółem 113 km². Gminę tworzy 19 jednostek pomocniczych (sołectw). Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny była analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie.

Z danych Urzędu Gminy w Łagowie wynika, że na koniec 2016r. zamieszkiwało 7039 mieszkańców, w tym 3447 kobiet i 3584 mężczyzn.

W 2016r. z różnych form świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie skorzystało łącznie 384 środowiska, tj. 1186 osób w rodzinach co stanowi 16, 8% udziału osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogólnej ludności gminy.

Rodziny, którym udzielono wsparcia asystenta rodziny

2014 rok			2015 rok			2016 rok		
Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci
12	62	39	16	87	56	19	101	63

W oparciu o powyższe dane zgromadzone ze sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie oraz informacji uzyskanych od pracowników socjalnych wynika, iż w latach 2014-2016 wzrosła liczba rodziny wymagających wsparcia w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz pomocy w poprawie funkcjonowania w życiu rodzinnym i społecznym. Rodziny te, to rodziny, w którym wiele problemów wymaga szerszego wsparcia aniżeli tylko praca socjalna. W Ośrodku zatrudnionych jest dwóch asystentów rodziny. Asystent rodziny jest kierowany do środowisk, w których

członkowie rodziny nie są w stanie samodzielnie pokonać bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych w oparciu o swoje zasoby i umiejętności.

Rodziny objęte pomocą GOPS w Łagowie w latach 2014-2016 z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie

Rodziny		Rodziny z dziećmi						
Rok	ogółem	Ogółem liczba osób	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 i więcej
2014	249	796	51	52	22	9	4	1
2015	223	669	48	39	21	6	2	1
2016	249	796	51	52	22	9	4	1

Według analizy pracowników socjalnych w roku 2016 bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych zdiagnozowano w 28 środowiskach, zgodę na współpracę z asystentem wyraziły wszystkie rodziny.

W 2016 zatrudnionych zostało 2 asystentów, którzy we współpracy z członkami rodzin opracowali plany pracy z rodzinami, w ramach których zostało udzielone następujące wsparcie:

- wsparcie informacyjne, emocjonalne, instrumentalne;
- towarzyszenie w sytuacjach życia codziennego (w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji trudnych; wyciąganiu wniosków z porażek, w czasie wizyt do instytucji);
- pedagogizacja rodziców(w tym modelowanie i trening umiejętności opiekuńczo-wychowawczych);
- praca socjalna;
- wsparcie rzeczowe;
- monitorowanie sytuacji rodzinnej po zakończonej współpracy.

Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie.

Powody przyznania pomocy	2014 rok		2015 rok		2016 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	43	138	45	123	47	142
Potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	15	103	14	88	13	84
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Bezrobocie	103	334	105	308	89	267
Bezdomność	3	6	3	6	2	2
Niepełnosprawność	85	243	81	221	82	204
Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	8	21	6	13	5	5
Alkoholizm	15	48	26	104	18	72
Narkomania	0	0	0	0	0	0
Długotrwała lub ciężka choroba	105	365	107	368	99	302
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	2	7	2	5	28	107

Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	0	0	1	1

W 2016 głównym powodem przyznawania świadczeń była długotrwała lub ciężka choroba. Kolejnymi najczęściej występującymi powodami udzielania pomocy było: bezrobocie, niepełnosprawność, ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych zdiagnozowano na 5 miejscu, w 28 środowiskach (osób w rodzinie 108). Z powyższych danych wynika, iż liczba rodzin z dziećmi, w których wystąpiły problemy opiekuńczo-wychowawcze stanowiły 7,2% ogółu świadczeniobiorców.

3. Podstawa prawna Programu

- ❖ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017r., poz.697 z późn.zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej(Dz. U.z 2015r. poz.163 z późn. zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r., poz.1390)
- ❖ Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015r., poz.1286 z późn. zm.)
- ❖ Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii(Dz.U. z 2015r., poz. 805)
- ❖ Kodeks rodzinny i opiekuńczy z dnia 25 lutego 1964 roku (Dz. U. z 1964 nr 9 poz. 59 ze zm.)

II. Postanowienia ogólne

1. Koordynator programu.

Koordynatorem Gminnego Wspierania Rodziny na lata 2017-2020 jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie.

2. Czas realizacji programu.

Realizacja Gminnego Wspierania Rodziny została zaplanowana na lata 2017-2020. Jest to dokument otwarty, może podlegać okresowej weryfikacji, modyfikacji oraz uzupełnianiu.

3. Odbiorcy programu.

Odbiorcami działań ujętych w Programie są rodziny i dzieci zamieszkałe na terenie Gminy Łagów przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej. Dodatkowymi czynnikami, które mogą stanowić o wsparciu asystenta dla danej rodziny mogą być: bezrobocie, ubóstwo, doświadczanie przemocy domowej, uzależnienie od alkoholu, a także rodziny przeżywające kryzys bądź dotknięte zdarzeniem losowym.

Adresatami niniejszego programu będą również rodziny, u których występuje ryzyko zagrożenia umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej, bądź też takich, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska.

2. Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

4. Cele i zadania programu.

Cel główny programu:

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej, prowadzące do przywrócenia zdolności prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe, zadania oraz realizatorzy

Cel szczegółowy 1 :	
Wsparcie dla rodzin oraz promocja bezpieczeństwa socjalnego	
<u>Zadania</u>	<u>Realizatorzy</u>
1.1 Diagnoza problemów w rodzinie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Ośrodek Zdrowia, kadra pedagogiczna szkół z terenu gminy Łagów
1.2. Skierowanie do rodzin z problemami w sferze opiekuńczo-wychowawczej asystenta rodziny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
1.3. Zapewnienie dożywiania w szkołach dla dzieci z rodzin o niskim statusie materialnym	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoły, przedszkola
1.4. Przydzielanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Cel szczegółowy 2:	
Działania profilaktyczne oraz zapobieganie zjawiskom dysfunkcji społecznych	
2.1. Monitorowanie sytuacji w rodzinach oraz analiza przyczyn istniejących problemów.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania ,szkoły, przedszkola
2.2. Upowszechnienie wsparcia asystenta rodziny	Gminny Ośrodek pomocy Społecznej
2.3. Umożliwienie korzystania z darmowego poradnictwa dla rodzin borykających się z różnego rodzaju problemami (rodzinnymi, majątkowymi, opiekuńczymi itp.)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Realizacja programu powinna opierać się na współpracy z :

- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Łagowie
- Odpowiednimi referatami i jednostkami Urzędu Gminy w Łagowie
- Gminnym Zespole Interdyscyplinarnym
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminnym Zespołem Szkół w Łagowie
- Oddziałami Przedszkolnymi, które funkcjonują na terenie Gminy Łagów
- Szkołami Podstawowymi: (w Lechówku, Rudzie, Starej Zbelutce, Piotrowie i Czyżowie)
- Świetlicą środowiskową „Promyk”
- Ośrodkiem Zdrowia w Łagowie oraz jego oddziałem w Starej Zbelutce
- Policją

IV Postanowienia końcowe

1. Źródła finansowania programu

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2020 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Łagów, dotacji pochodzących z ministerialnego wsparcia w zakresie zatrudnienia asystenta rodziny.

2. Monitorowanie i ewaluacja programu.

Monitoring programu pozwoli na wgląd w realizację działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań profilaktyczno-naprawczych.

Ewaluacja odbywać się będzie poprzez przedkładanie sprawozdania w terminie do 31 marca każdego roku Wójtowi Gminy Łagów, Wójt Gminy Łagów natomiast Radzie Gminy. Dodatkowo również będzie sporządzone sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny, które przekazane zostaną wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art.187, ust.3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY ŁAGÓW
Marek Bartkiewicz
mgr Marek Bartkiewicz